

Asia: VN/11210/2020

HE laiksi rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Perhehoitoliitto ry haluaa lausua, että laitton uhkaus tulisi virallisen syyttäjän alaiseksi rikokseksi myös silloin, kun uhkaus kohdistuu toimeksiantosopimussuhteiseen perhehoitajaan.

Laitton uhkaus on tavanomainen lastensuojelun perhehoidossa mm. tilanteissa, jossa kiireellisesti sijoitetun tai huostaanotetun lapsen läheiset kohdistavat sijoituksen aiheuttamia monenlaisia tunteita lasta hoitavaan perhehoitajaan. Myös aikuisten (vammaiset henkilöt, mielenterveyskuntoutujat ja ikäihmiset) perhehoitoon liittyy tilanteita, joissa perhehoitaja voi joutua uhatuksi.

Laitton uhkaus asianomistajarikoksena on riski sekä perhehoitotehtävän turvallisuuden että myös tehtävässä jaksamisen näkökulmasta. Rikosprosessin käynnistäminen voi yksittäisestä perhehoitajasta tuntua kohtuuttomalta ja se saattaa lisätä pelkoa mm. uhkaajan provosoitumisesta. Rikosprosessin käynnistäminen tulisi olla virallisen syytteen alainen, koska perhehoitaja ei kaikissa tilanteissa saa uhkaajasta tietoja, jotka voivat vaikuttaa tosiasiallisen turvallisuusriskin arviointiin. Laittoman uhkauksen rikosprosessiin saattaminen ei tulisi olla riippuvainen siitä, pelkääkö perhehoitaja uhkaajaa. Virallisen syytteen alaisuudessa voitaisiin varmistaa, että tavanomaisesti pelkoa aiheuttavat uhkaukset ohjautuisivat yhdenvertaisemmin rikosprosessiin. Perhehoitajaan kohdistuvat laittomat uhkaukset tulevat tavanomaisesti lapsen asioista vastaavan sosiaalityöntekijän, perhehoidosta vastaavan työntekijän ja/tai perhehoitajan vastuutyöntekijän tietoon.

Toimeksiantosopimussuhteinen perhehoitaja ei ole työsuhteessa sijoittavaan kuntaan tai kuntayhtymään. Perhehoitaja hoitaa julkista hallintotehtävää eli perhehoitoon sijoitetun hoito ja kasvatustehtävää. Kunta tai kuntayhtymä on siirtänyt tämän hallintotehtävän perhehoitajalle toimeksiantosopimuksella.

Laittoman uhkauksen ollessa virallisen syytteen alainen, perhehoitajien voimavaroja voidaan keskittää myös näiltä osin heidän ydintehtävänsä eli sijoitetuista lapsista, ikäihmisistä, vammaisista henkilöistä ja mielenterveyskuntoutujista huolehtimiseen.

Lastensuojelulain (50§) mukaan on ensisijaisesti arvioitava, voidaanko sijaishuoltopaikkaa tarvitseva lapsi hoitaa perhehoidossa. Vuonna 2018 perhehoidossa asui 55% huostaanotetuista ja sijoitetuista lapsista (N10 861). Kunnilla tai kuntayhtymillä oli vuonna 2018 toimeksiantosopimus 4872 perheen kanssa. (Lastensuojelu 2018, THL-tilastoraportti 23/2019)

Perhehoidossa oli vuonna 2018 yhteensä 1 662 vammaista henkilöä ja 1155 ikäihmistä (Sotkanet 2018, THL). Mielenterveyskuntoutujia perhehoidossa oli noin 200 henkilöä. Sekä vammaisten henkilöiden että erityisesti ikäihmisten perhehoidon määrä on kasvava.

Lehtosaari Anu
Perhehoitoliitto ry